

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมาย วิธีการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการศึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะในการวิจัย ไว้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรมที่ใช้ตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์ผลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3
2. เพื่อนำหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนามาใช้ให้เหมาะสมกับ การฝึกอบรมตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์ผลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ได้แก่นักเรียนในโรงเรียนวิวัฒน์ผลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3 โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการศึกษาหลักสูตรของการฝึกอบรม ตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์ผลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3 โดยเปรียบเทียบจากนักเรียนในรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จำนวนรุ่นละ 100 คน

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตร ที่พัฒนาในรายวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด ของนักเรียนรุ่นที่ 2 จำนวน 100 คน ใน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้
2. ด้านทัศนคติ
3. ด้านทักษะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบ ระหว่างรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2

4. นำข้อเสนอแนะมาจัดทำหลักสูตร วิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด
5. วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการพัฒนา วิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์ผลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3 ได้สรุปในแต่ละชั้นตอนได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามรุ่นที่ 2 จำนวน 100 คน พบว่า นักเรียนตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์ผลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3 โดยผู้เข้ารับกรฝึกมีอายุส่วนใหญ่ระหว่าง 15–20 ปี มีการศึกษาในระดับ ป.1–ป.6 โดยอยู่ร่วมกับบิดามารดาจะพบว่ามี ความผูกพันกับบิดามารดา และเชื่อฟังคำแนะนำของบิดามารดา โดยมีสาเหตุการเข้ารับ การบำบัดเพราะสภาพปัญหาครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์ผลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจ ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3 โดยจำแนกตามรายวิชา ดังต่อไปนี้

วิชาการทหารเบื้องต้น

จากการอบรมรุ่นที่ 1 ในวิชาการทหารเบื้องต้น พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุด ในวิชาย่อยเรื่อง การฝึกทำกายบริหารเบื้องต้น ($\mu = 3.87$) และมีความคิดเห็นต่ำสุด ในวิชาย่อยเรื่อง ระบบกำลังสำรอง ($\mu = 2.88$)

จากการอบรมรุ่นที่ 2 ในวิชาการทหารเบื้องต้น พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง การฝึกทำกายบริหารเบื้องต้น ($\mu = 4.07$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง ระบบกำลังสำรอง ($\mu = 2.98$)

วิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย

จากการอบรมรุ่นที่ 1 ในวิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุด ในวิชาย่อยเรื่อง การเสริมสร้างและการปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย ($\mu = 4.22$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดในวิชาย่อยเรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทย ($\mu = 3.30$)

จากการอบรมรุ่นที่ 2 ในวิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง การเสริมสร้างและการปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย ($\mu = 4.24$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทย ($\mu = 3.49$)

วิชาศีลธรรมจริยธรรม

จากการอบรมรุ่นที่ 1 ในวิชาศีลธรรมจริยธรรม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุดในวิชาย่อยเรื่อง สัตตบุรุษ ($\mu = 4.72$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดในวิชาย่อยเรื่อง พรหมวิหาร 4 ($\mu = 4.44$)

จากการอบรมรุ่นที่ 2 ในวิชาศีลธรรมจริยธรรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความคิดเห็นสูงสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง สัตตบุรุษ ($\mu = 4.67$) และมีความคิดเห็นต่ำสุด สอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง พรหมวิหาร 4 ($\mu = 4.46$)

วิชาฝึกอาชีพ

จากการอบรมรุ่นที่ 1 ในวิชาฝึกอาชีพ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุดในวิชาย่อยเรื่อง การทำมุ้งลวด ($\mu = 4.56$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดในวิชาย่อยเรื่อง เกษตรกรรม ($\mu = 4.06$)

จากการอบรมรุ่นที่ 2 ในวิชาฝึกอาชีพ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุด สอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง การทำมุ้งลวด ($\mu = 4.59$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง เกษตรกรรม ($\mu = 4.16$)

วิชาสุขภาพอนามัยและการฟื้นฟูสมรรถภาพ Fast Model

จากการอบรมรุ่นที่ 1 ในวิชาสุขภาพอนามัยและการฟื้นฟูสมรรถภาพ Fast Model พบว่า นักเรียน มีความคิดเห็นสูงสุดในวิชาย่อยเรื่อง สันทนาการ / เกมส์ ($\mu = 4.50$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดในวิชาย่อยเรื่อง งานบำบัด ($\mu = 3.46$)

จากการอบรมรุ่นที่ 2 ในวิชาสุขภาพอนามัยและการฟื้นฟูสมรรถภาพ Fast Model พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นสูงสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง สันทนาการ/เกมส์ ($\mu = 4.55$) และมีความคิดเห็นต่ำสุดสอดคล้องกันในวิชาย่อยเรื่อง งานบำบัด ($\mu = 3.56$)

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์หาคู่สหภาพชีวิตของนักเรียนตามหลักสูตรที่พัฒนา ก่อนการเรียนและหลังการเรียน ของนักเรียนในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพภาคที่ 3 รุ่นที่ 2 ต่อวิชา การปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด พบว่ามีความคิดเห็นสูงสุด ในเรื่อง วิชาปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ($\mu = 4.78$) และมีความคิดเห็นต่ำสุด ในเรื่อง วิชาปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด ไปแนะนำและขยายผลให้กับผู้อื่นได้ ($\mu = 4.39$)

ตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน วิชาปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด ใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และด้านทักษะ ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนวิชา การปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดในรุ่นที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ทำนทราบถึงบทลงโทษของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

($\mu = 4.80$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในเรื่อง ท่านสามารถคิดวิเคราะห์และสาเหตุการนำไปสู่การ การติดสารเสพติด ($\mu = 3.78$)

ด้านทัศนคติ

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนวิชา การปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดใน รุ่นที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง วิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด มีส่วนช่วยให้ท่านเลิก ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ($\mu = 4.88$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในเรื่อง ท่านคิดว่า ท่านเป็นคนดีของ สังคมได้ ($\mu = 3.66$)

ด้านทักษะ

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนวิชา การปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดใน รุ่นที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง ท่านสามารถให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดอย่างถูกวิธี ($\mu = 4.76$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในเรื่อง ท่านมีความเข้าใจ ผู้อื่นที่มีปัญหาซึ่งจะนำไปสู่การใช้ยาเสพติดได้ ($\mu = 3.78$)

ผลการเปรียบเทียบของผู้เรียนหลักสูตรเดิม (รุ่นที่ 1) กับหลักสูตรใหม่ (รุ่นที่ 2)

จากการเปรียบเทียบผู้เรียนหลักสูตรเดิม (รุ่นที่ 1) กับหลักสูตรใหม่ (รุ่นที่ 2) ที่เพิ่ม วิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 หมายถึง หลักสูตรใหม่ดีกว่าหลักสูตรเก่า เชื่อได้ 95%

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ตามโครงการโรงเรียนวิวัฒน์ พลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 กองทัพ ภาวคที่ 3 พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะและการสัมภาษณ์นักเรียนของรุ่นที่ 1 ที่เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า รายวิชาที่จัดให้ฝึกอบรมเป็นกรอบรวมเกี่ยวกับ การฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียน เช่นวิชาการ ทหารเบื้องต้น วิชาสุขภาพอนามัยและการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Fast Model) และให้ความรู้ เกี่ยวกับวิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนได้รู้จักหน้าที่ของพลเมืองดี และมีความรักและรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งยังมีวิชาศีลธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นการให้นักเรียนได้ เชื่อในพุทธศาสนา และนำพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และยังมีการฝึกวิชาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้กลับคืนสู่สังคมได้โดยมีความรู้ด้านอาชีพไว้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ โดยไม่เป็นการระต่อครอบครัว และยังช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัว ซึ่งนักเรียนเห็นว่าทุกวิชามี ความเหมาะสมกับการเข้ารับการฝึกอบรม แต่เมื่อได้ออกไปก็จะไปอยู่ในสภาวะแวดล้อมเดิม ทำให้ผู้เรียน ได้เสนอแนะว่าจะเพิ่ม วิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดไว้บนหลักสูตร ซึ่งเมื่อกลับไปสู่สังคมจะได้รู้จักการปฏิบัติตนอย่างไรให้หลุดพ้นจากสิ่งแวดล้อมเดิม ๆ ได้โดยใช้ ประสบการณ์จากการฝึกอบรมและปัญหาสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิดขึ้น และยัง

สามารถที่จะช่วยเหลือสังคมได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร จันทะโชติ (2540) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี การศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษาจำนวน 203 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในปี 2537 โดยใช้ เครื่องมือในการดำเนินงานคือแบบสอบถาม เกี่ยวกับมูลฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรแบบประเมินหลักสูตร สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษา พบว่าความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยา เสพติดและฤทธิ์ยาเสพติดในชั้นต่ำ เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด นักศึกษามีเจตคติว่ายาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดีเมื่อเสพเข้าไปแล้วจะสร้างปัญหาให้กับตนเอง และสังคม และมีเจตคติว่าเมื่อผ่านการอบรมแล้วจะไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีก สอดคล้องกับการตั้งสมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ และนักศึกษามีความต้องการได้รับการอบรมการป้องกันยาเสพติดเนื้อหาที่ควรจะให้มีการอบรม คือ ความรู้เรื่องยาเสพติด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด กิจกรรมการอบรม การดูงาน นอกสถานที่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมุติ และการบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับตัวแปรอิสระของการวิจัยเช่นกัน และยังสอดคล้องกับศุภานันท์ เผือกคง (2541) การศึกษารายงานกรณีนักเรียนติดยาเสพติดในสถานบำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของโรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 3 คน ซึ่งได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ การสังเกตและบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์ ระเบียบสะสม การเขียนอัตชีวประวัติ การเยี่ยมบ้าน บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม ผลของการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 คน ติดยาเสพติดชนิดยาบ้า และมีสาเหตุที่ติด คือ สาเหตุจากการเลี้ยงดูของครอบครัวเลี้ยงดูแบบตามใจมาก สวมเหตุจากลักษณะส่วนตัวและบุคลิกภาพของนักเรียนอ่อนแอ ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ ก้าวร้าว ต่อต้านสังคม สาเหตุจากเพื่อนและสิ่งแวดล้อม และได้ผลที่เกิดจากการศึกษารายกรณีคือ หลังการศึกษาโดยใช้วิธีการแนะนำ ด้วยวิธีการให้คำปรึกษา โดยใช้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง จะทำให้นักเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 คน เลิกยาเสพติดได้ โดยไม่หวนกลับมาเสพซ้ำ มีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น และหลังออกจากสถานบำบัด และพักฟื้นที่บ้าน นักเรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองได้ นักเรียนให้ความร่วมมือในการช่วยแก้ไขเป็นอย่างดี สามารถปรับตัวเองได้ดีขึ้น มีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความสนใจในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สนใจการเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงพัฒนาพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดี จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัย ได้จัดทำหลักสูตรวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดขึ้น และยังสอดคล้องกับทองทิพย์ บุรณสงคราม (2546) ศึกษา สมฤทธิผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกองทัพภาคศึกษาเฉพาะกรณีผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการอบรมในโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟู

คุณภาพชีวิต (แบบสำรวจ) กรมทหารราบที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและประเมินผลโครงการ ในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฟื้นฟูคุณภาพชีวิต (แบบสำรวจ) กรมทหารราบที่ 3 ค่ายกฤษณ์ สีวะรา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ประชากรที่ใช้ คือผู้ติดยาเสพติดที่สมัครใจ ต้องการเลิก ยา เข้ามารับการอบรม ในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ (แบบสำรวจ) กรมทหารราบที่ 3 จำนวน 110 คน ระหว่างวันที่ 5 กุมภาพันธ์ - 20 มีนาคม 2546 วิธีดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรม ผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนศึกษาจากเอกสารงานวิจัย ทฤษฎี พฤติกรรมศาสตร์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและสรุปผลการ ศึกษาวิจัย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกองทัพบก ในโครงการโรงเรียน วิวัฒน์พลเมือง ฯ (แบบสำรวจ) กรมทหารราบที่ 3 ประสบผลสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 96.67 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ในด้านการดำเนินงานตามโครงการ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสำรวจ ท้องถิ่นในการบำบัด และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้สามารถลด ละ เลิก ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งสามารถนำมาพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมและวิธีการในการที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข จึงเป็นอีกมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัย ได้จัดทำหลักสูตรวิชาการปฏิบัติต่อต้านยาเสพติดขึ้น

2. ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตแบบสำรวจของกองบัญชาการของกรมที่ 3 กองทัพบกที่ 3 ในรุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 นั้นพบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของรายวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรม นั้น ก็เป็นเพราะว่า หลักสูตรเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีระยะเวลา 3 เดือน ตารางการปฏิบัติ ในแต่ละสัปดาห์ได้มีการวางแผนโดยบุคคลที่มีทักษะเฉพาะทาง และแนวทางการแก้ไขปัญหามือติดยาเสพติด โดยจะดำเนินการใน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นฟื้นฟูสมรรถภาพ และขั้นติดตามผล (โครงการค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสำรวจ, 2546 : ภาคผนวก ข) และยังคงสอดคล้องกับแผนในระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 แผน คือ แผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม 2545 ถึง กันยายน 2549 โดยจัดทำและดำเนินการร่าง ฯ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด มีระยะเวลาดำเนินการพิเศษ ตั้งแต่ สิงหาคม 2544 ถึง กันยายน 2545 จัดทำและดำเนินการร่าง ฯ โดย สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งแผนปฏิบัติการปราบปราม ยาเสพติด จะมีความสอดคล้อง อยู่ในกรอบและเป็นไปตามแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด (การดำเนินการต่อสู้เอาชนะยาเสพติดของ นบ. : ภาคผนวก ค)

3. เป็นการเปรียบเทียบก่อนการเรียน และหลังการเรียนของ วิชาการปฏิบัติ การต่อต้านยาเสพติด นั้นจะพบว่าค่าเฉลี่ยก่อนการเรียนวิชาการปฏิบัติ การต่อต้านยาเสพติด มี คำน้อยกว่าหลังการเรียนในระดับมากที่สุดนี้ น่าจะเป็นเพราะ นักเรียนไม่รู้ว่า จะพบกับสิ่งใด ก่อนที่

จะเรียนทำให้การประเมินเป็นการประเมินจากหัวเรื่องของวิชาว่าน่าจะเป็นอย่างไรที่คิด แต่เมื่อได้
รับการเรียนวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดแล้ว ทำให้พบว่าวิชาการปฏิบัติการต่อต้าน
ยาเสพติด มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและยังสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะ
เป็นเรื่องของความรู้ ทักษะที่ดีต่อสังคม และมีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถนำความรู้ที่
ได้รับไปเผยแพร่ให้กับบุคคลที่ใกล้ชิด ทั้งยังเหมาะสมกับหลักสูตรการฝึกอบรมของโรงเรียน
วิวัฒน์พลเมือง ที่ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด คือฟื้นฟูสมรรถภาพ และติดตามผล
แต่ไม่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด ซึ่งวิชาการปฏิบัติการต่อต้าน
ยาเสพติด เป็นวิชาที่ให้ความรู้กับผู้ที่ยาเสพติดได้เห็นถึงปัญหา ทั้งของตนเอง ครอบครัว
สังคม และประเทศชาติ ทำให้เกิดผลเสียอย่างไรกับประเทศชาติ และยังสอดคล้องกับแผน
ปราบปราม ยาเสพติด ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปราบปรามทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติด และ
อิทธิพลที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับชาติ พื้นที่ และท้องถิ่น วิธีดำเนินการจะร่วมกับส่วนราชการอื่นๆ
ทั้งสำนักงาน ป.ป.ส. และกองทัพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จากนั้นดำเนินการ
ปราบปรามจับกุมอย่างเฉียบขาดต่อไป โดยมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
หลัก (การดำเนินการต่อสู้เอาชนะยาเสพติดของ แผนฯ ภาคผนวก ค)

4. ในวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด นั้นผู้วิจัยได้มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้
มีความรู้ ทักษะ และทักษะ เพื่อให้ผู้ซึ่งรับการฝึกอบรมได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และกลับ
คืนสู่สังคมได้อย่างปกติ และสามารถอยู่ระดับสังคมได้อย่างปลอดภัย โดยมีประเด็นที่ควรอภิปราย
ดังนี้

4.1 ด้านความรู้ พบว่านักเรียนที่ได้รับความรู้วิชาการปฏิบัติการต่อต้าน
ยาเสพติด มีทัศนคติเห็นสูงสุดในเรื่อง ท่านทราบถึงบทลงโทษของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะนายทักซิณ ชินวัตร ได้ดำเนินการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด
โดยให้ความรู้เกี่ยวกับบทลงโทษของผู้เสพ ผู้ค้า ทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ แผ่นใบปลิว
การให้การอบรมวิทยากรท้องถิ่น การจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดเป็นประจำจนเกิดความ
คุ้นเคย และความเคยชินเกี่ยวกับบทลงโทษ และยังสอดคล้องกับ แนวทางในการเอาชนะปัญหา
ยาเสพติด โดยกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจน
ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดที่จะมีต่อประเทศชาติ และบังเกิดความมุ่งมั่นที่จะเข้าร่วมกัน
ป้องกันและแก้ไขปัญา โดยตระหนักว่าการที่จะเอาชนะยาเสพติดได้มิใช่หน้าที่ของบุคคลใด
บุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งแต่ทุกองค์กรในสังคมจะร่วมกันผนึกกำลังเป็นพลังแผ่นดิน
เข้าต่อสู้และเอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว โดยใช้มาตรการป้องกันนำการปราบปรามด้วยการ
ดูแล และสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชน (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119 / 2544 : ภาคผนวก
ค) และยังมีแนวทางป้องกันในเรื่องของยาเสพติดคือ จะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง
แก่เด็กและประชาชน เกี่ยวกับโทษภัยของสารเสพติดและวิธีการใช้สารเสพติดต่าง ๆ ที่อาจ
ก่อให้เกิดการติดได้ ตลอดจนถึงการแพร่ระบาดของสารเสพติดนั้น ๆ เพื่อจะได้ป้องกันแก้ไขได้

ถูกต้อง และในการให้ข้อมูลเรื่องสารเสพติดที่ไม่ถูกต้องก็จะเป็นดาบสองคม คือ อาจได้ผลตรงข้าม เช่นทำให้อยากรู้ อยากลองมากขึ้น หรืออาจทำให้รู้สึกชินชาไม่กลัวก็ได้ (กรมวิชาการ กระทรวง ศึกษาธิการ, 2540 ข : 42)

4.2 ด้านทัศนคติ พบว่านักเรียนที่มีทัศนคติวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด มีความคิดเห็นสูงสุด ในเรื่อง วิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดมีส่วนช่วยให้ท่านเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้ ซึ่งสอดคล้องกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยทำลายโครงสร้างของปัญหายาเสพติด โดยตัดวงจรของยาเสพติดด้วยการแยกผู้ติดออกมาบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งโดยระบบสมัครใจและระบบบังคับ ตลอดจนจัดให้มีการติดตามช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟูเพื่อสามารถกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน และดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพและการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของทางราชการ เอกชน และประชาชน เพื่อให้ผู้เสพติดมีโอกาสได้รับ การบำบัดรักษาฟื้นฟูที่มี ประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างทั่วถึง (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/ 2544 : ภาคผนวก ค) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประไพศรี ช่อนกลิ่นและคณะได้ศึกษาการป้องกัน และควบคุมการใช้สารเสพติดของนักเรียน ที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2530 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง โดยพฤติกรรมที่ลดลงมากที่สุด คือ การเสพสารระเหย รองลงมาได้แก่ การเล่นการพนัน การก่อการทะเลาะวิวาท การดื่มสุรา เบียร์ และพฤติกรรมการมีชีวิตที่เป็นสุขในปัจจุบัน การเป็นตัวของตัวเอง การนับถือตนเอง การมองโลกในแง่ดี การไม่ยึดถือความเป็นปฏิบัติ และความสามารถในการสร้างควมใกล้ชิดกับผู้อื่นพัฒนาดีขึ้นและค่านิยมของการบรรลุภาวะแห่งตน การมีความยึดหยุ่นในตนเอง และความไวต่อความรู้สึกของตนเองไม่พัฒนาขึ้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 ก : 18-19) และยังพบว่า Helen Nowlis (1975) ได้กล่าวว่า การแก้ปัญหา สารเสพติดนั้น หากผู้แก้ไขใช้วิธีง่าย ๆ หรือใช้วิธีครอบจักรวาลต่อปัญหาทุก ๆ ปัญหาแล้วจะแก้ไขไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการปฏิบัติการอย่างมีแผนหรือมีหลักการเพราะที่แท้จริงแล้ว การใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ไม่แน่นอน โดยเหตุนี้ การแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมิได้มุ่งที่ "ตัวยา" เพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องมุ่งที่ตัวคนซึ่งเป็นผู้ใช้ และภาวะแวดล้อมของบุคคล นั้นด้วย (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, 2540 ก : 21)

4.3 ด้านทักษะ พบว่านักเรียนวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด มีความคิดเห็นสูงสุด ในเรื่องท่านสามารถให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างถูกวิธี ซึ่งสอดคล้องกับการข่าว โดยให้จัดและพัฒนางานด้านการข่าว และการปฏิบัติการด้านการข่าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สามารถสนับสนุนการปราบปราม ทั้งยังอำนวยความสะดวกพัฒนางานด้านการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งทุกส่วนของสังคมไทย โดยขจัดปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องต่าง ๆ ให้หมดสิ้น กำหนดลักษณะพื้นที่ที่จะเข้าดำเนินการ

โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ ตามวัตถุประสงค์ต่อไป (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 : ภาคผนวก ค) และยังคงสอดคล้องกับแผนการรณรงค์ป้องกัน ยาเสพติด ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อหยุดยั้งคนรุ่นใหม่ไม่ให้เข้าไปติดยาเสพติดและสร้างจิตสำนึกและพลังประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา รวมถึงควบคุมพื้นที่แพร่ระบาด มีสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และแผนการปราบปรามยาเสพติด ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปราบปรามทำลายโครงสร้างการค้า ยาเสพติด และอิทธิพลที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับชาติ พื้นที่ และท้องถิ่น วิธีดำเนินการจะร่วมกับส่วนราชการอื่น ๆ ทั้งสำนักงาน ป.ป.ส. และกองทัพ ในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (การดำเนินการต่อสู้เอาชนะยาเสพติดของ ทบ. : ภาคผนวก ค)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยศึกษา และจัดทำเป็นโครงการแบบครบวงจร เพื่อให้โครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองคงยั่งยืนและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมบูรณ์ มีส่วนในการช่วยเหลือส่วนราชการในการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด

1.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเผยแพร่วิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด ให้ครบทุกโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองที่เพิ่มขึ้น ทั้ง 32 หน่วย เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันต่อไป

1.3 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะจัดการฝึกอบรมวิจัยมาสู่ให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์และเทคนิคการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด เป็นมาตรฐานเดียวกันต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยในรูปแบบการประเมินผลการพัฒนาวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุง และพัฒนาวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด ให้เหมาะสมกับสภาพครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน

2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของวิทยากรเกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดว่ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดที่นำมาใช้กับหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาวิชาการปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติดให้ดีขึ้นต่อไป